

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 5. — ŠTEV. 5.

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 7, 1924. — PONDELJEK, 7. JANUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LFTNIK XXXII.

ZLATA MARKA VELJAVNA V NEMCIJI

Vsak dan se vsled pomanjkanja usmrti dosti oseb. — Edini veljavni denar v Nemčiji je zlata marka. — Produkcija premoga je narasla za dvajset odstotkov. — Vladni izdatki so se sorazmerno zmanjšali. — Francoski ministrski predsednik je bil zopet izvoljen senatorjem.

Berlin, Nemčija, 6. januarja. — Vlada je izdala povelje, da morajo vse banke in vsi trgovci voditi svoje knjige na podlagi zlate marke. Vsak inventar in vsaka bilanca mora biti označena v zlatih markah.

Cene za premog v nezasedeni Nemčiji so se znižale za deset procentov. V Nemčiji je sedaj premog cenejši kot kjerkoli drugod na svetu.

Produkcija premoga v nezasedeni Nemčiji se je zvižala za dvajset procentov. Kontrola nad izvozom je odpravljena.

Porenska komisija je sklenila nasilne pogodbe z lignit družbami in kemičnimi tovarnami. S tem si je zagotovila velike zaloge kemikalij na račun odškodnin.

Izkazji o narodnem finančnem stanju so vlihi v Nemece novega upanja.

Vladni izdatki od 11. do 20. decembra so znašali 165,000,000 zlatih mark, dočim so znašali od 21. do 30. novembra 258,000,000.

Nadalje je izjavila vlada, da bo vsak Nemece kaznovan z najmanj šestimi meseci zapora, če bo dvomil nad vrednostjo zlate marke.

Po nemških mestih je vsak dan več samomorov. Vzrok sta revščina in pomanjkanje.

Essen, Nemčija, 6. januarja. — Nemški sindikat, ki se je bil po francoski okupaciji preselil v Hamburg, se je vrnil sem ter začel poslovati. Njegovo oficijelno ime je "Zveza za prodajo in razdelitev porurskega premoga". V sindikatu je zastopana tudi Thyssenova skupina.

Pariz, Francija, 6. januarja. — V departmentu Barle Due je bil z veliko večino izvoljen senatorjem francoski ministrski predsednik Poincare. Po izvolitvi je imel govor, v katerem je razpravljal o splošno-političnem položaju ter ponavljal svojo staro frazo, da Francija ne sme niti za las odstopiti od določb versailske pogodbe.

ZAMOREC OBDOJEN NA DOLGOLETNO JEČO

Petnajst let stari Louis Gilbert, ki je preteklega julija ustrelil svojega strica, je bil obsojen na ječo od desetih do tridesetih let.

Louis Gilbert, petnajst let stari črnce, ki je julija meseca preteklega leta ustrelil svojega strica v Rahway, N. J., ker se je hotel polastiti novega kolesa, katerega je bil kupil stric, je bil obsojen v soboto na deset do tridesetih let v državni kazilnici v Trentonu.

Čeprav je starost dečka dvomljiva ter je mogoče celo mlajši kot pa sam priznava, ne bo po-

slan poboljševalnice kot se to ponavadi zgodi pri dečkih, obsojenih zločinu in sicer razditega, ker je bil zločin izvanreden. Zdravniki, ki so ga preiskali, so izjavili, da je dečko duševno zdrav, čeprav ne posebno razvit.

Deček je do petka ustrajno trdil, da je nedolžen. Obsodil ga je v Elizabeth, N. J., sodnik Kaliseh višjega sodišča.

Obtoženi se je kaj malo zanimal za obravnavo. Ko sta imela njegov zagovornik in državni pravdnik govore, je brezobzirno strmel predse. Ko pa je bila preglašena obsodba, je povsili pogled. Jutri ga bodo odvedli v kazilnico.

Zagovornik je priporočil milost. Rekel je, da je deček mislil, da ni bil revolver nabasan in da je le v šali pomeril na strica.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Denes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni črkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. \$12.30
2000 Din. \$24.40
5000 Din. \$60.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$ 9.80
300 lir \$14.40
500 lir \$23.50
1000 lir \$46.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za pošiljavo, ki prisegajo zmerek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po vzročnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nim ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslan denar v roka.

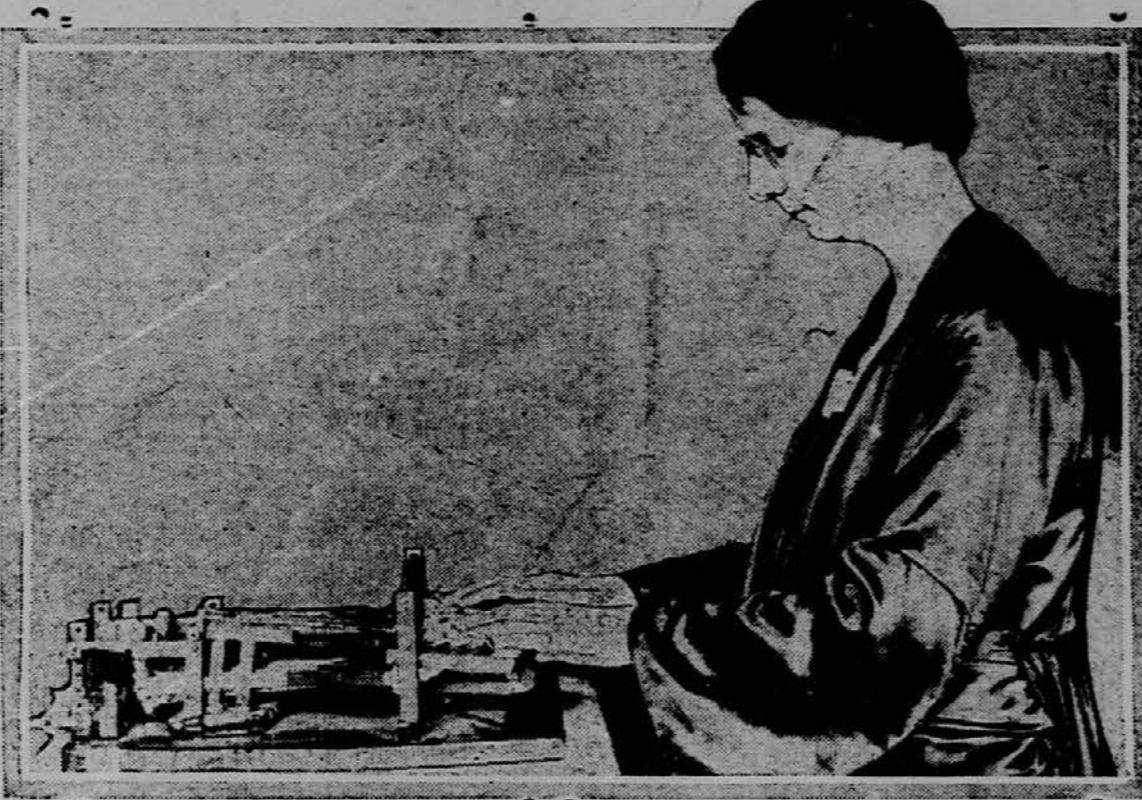
Globo izplačili v ameriških dolarjih glette poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street Tel. Cortlandt 687 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Bank.

NOVA IZNAJDEBA.

Slika nam predstavlja Miss Edno G. Robson iz Atlante, Ga., ki je iznašla nov pisalni stroj "logotype". S sedanjimi pisalnimi stroji je mogoče zapisati le eno črko naenkrat, dočim piše ta cele besede. S tem strojem je mogoče desetkrat hitreje pisati kot z navadnim.

KONČNO JE VSEENO ZAVLADAL MRAZ

Dvanajst ljudi je zmrznilo vsled mraza, ki se je pojavil v številnih državah. — Veliki snežni zameti v gorenjem delu države New York.

Chicago, Ill., 5. januarja. — Najmanj dvanajst smrtnih slučajev je bilo do danes posledica najbolj mrzlih valov, kar jim je naveličano na deželo v zadnjih par letih. Neobičajni mraz je razrušil transportacijo in komunikacijo ter povzročil dosti trpljenja.

Najbolj je trpela vsled mraza severna centralna sekcija dežele in v Chicagu in Illinoisu sploh je vladal mraz kot ga niso opazili izza leta 1905. Tudi v Kansasu, Wisconsinu, Missouriju, Nebraska, Iowi in Minesoti se je pojavil izvanreden mraz.

Najmrzljša točka v Združenih državah je bila soglešno z neoficijelnimi poročili Virginia, Minnesota, kjer je kazal topolmer 39 stopinj pod ničlo.

Do danes zvečer je v Chicagu, kjer je bilo 16 stopinj pod ničlo, umrlo šest ljudi na posledicah mraza. Trije smrtni slučajji iz istega vzroka so se pripetili v St. Louisu in v St. Paulu je zmrznil neki policist v parku.

V obeh Dakotah, Minnesoti, Nebraska in Iowi je vladal občutljiv mraz. V Fargo, N. D. je kazal topolmer 35 stopinj pod ničlo, v Sioux Falls 34, v Hurcanu 32 in v Des Mines 22 pod ničlo.

Najbolj mrzla točka v Wisconsinu je bila La Crose, kjer je bilo 28 stopinj pod ničlo. Iz Milwaukeeja poročajo, da je vladal v skoro vseh točkah države tak mraz, da se je ustavilo prevažanje mleka in da je bila zakasnjena tudi železniška transportacija.

V St. Louisu in Kansas City so imeli najhujši mraz izza leta 1818. V Kansas City je kazal topolmer petnajst pod ničlo. Precej snega je padlo ob jezeru Erie in mrzlo vreme je prevladovalo po celem Ohiju prvokrat v seziji. Zmrzovalo je tudi v Alabami, Tennesseeju, Louisiana in Georgiji.

Syracuse, N. Y., 5. januarja. — Mrzli val je objal centralni in severni del države New York in v nekaterih krajih je padel tudi sneg. Nenaadni mraz je tudi deloma prekinil transportacijo.

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA V FRANCIJI

Afera anarhistke Bertron je zavlekla uveljavljenje ženske volilne pravice. — Obtožena je dobila dosti ženitnih ponudb.

Pariz, Francija, 6. januarja. — Oproščanje mlade anarhistke, Germaine Bertron, ki je bila obtožena umora Marija Plateau, rojalističnega urednika, je imelo dalekosežne posledice, v političnem in sentimentalnem oziru. Med drugimi stvarmi je dobila oproščena deklina tudi eno in štiri deset ženitnih ponudb, ki se tičejo seveda v glavnem le nje same, a njeno oproščanje je imelo tudi za posledico, da se je zavleklo celo vprašanje gibanja za žensko volilno pravico v Franciji.

Vlada je sklenila, da ne bo v sedanjem času skušala dovesti do rešitve vprašanja enake volilne pravice za moške in ženske ter je vrjeto, da ne bo prišel na vrsto niti načrt ministrskega predsednika Poincareja, da se dovoli ženskam glasovanje pri občinskih volitvah. Vzrok tega je, da si vlada ne želi, da bi skrajni radikali predlagali Mlle. Bertron kot kandidatino za urad, kot se je zgodilo to z Marty-jem, upornikom na Črnem morju. Če bi se uveljavilo tudi pasivno žensko volilno pravico, bi bilo lahko najti varen sedež za Mlle. Bertron v kaki komunistični občini in s tem bi bil ustvarjen položaj, ki ni posebno mikaven za vlado.

Vsled tega se je vprašanje enake volilne pravice v Franciji brez dvoma zavleklo za lep čas.

Konflikt med radikali in rojalisti pa se vrši nemoten naprej in vsaka stran obdoljuje drugo, da skuša naščuvati narod k guerilla vojevanju. Rojalistični organ pripominja mrko:

— Plateau bo maščevan, — s sredstvi in načini, ki bodo soglasni organ pripominja mrko:

— Plateau bo maščevan, — s sredstvi in načini, ki bodo soglasni organ pripominja mrko:

KOLEDAR za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA" 62 Cortlandt St., New York

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA SLOVENSKE DNEVNIK V "GLAS NARODA", NAJVEČJI ZDRUŽENIH DRŽAVAH

ELEVTERIJ VENIZELOS JE NEVARNO ZBOLEL

Odvedli so ga težko bolnega iz polsanske zbornice, ki ga je ravnokar izvolila svojim predsednikom. — Zdravniki so vzemirjeni radi njegovega stanja.

Atene, Grška, 5. januarja. — Prejšnji ministrski predsednik Elevterij Venizelos, katerega je zadela srčna kap tekem današnje seje grške narodne zbornice, ko je prednikom je bil izvoljen, je postal slabši, ko je prišel domov in za danes zvečer je bila sklicana konzultacija štirih zdravnikov, med katerimi je tudi specialist za srčne bolezni.

Venizelos je bil skrajno bled, ko je šel do svojega sedeža v zbornici in ko se je navdušeno pozdravljanje poleglo, se je večkrat nagnil nazaj, kot da lovsapao.

Poslušajoči predsednik je objavil, da bo zbornica tako pričela z volitvijo trajnega predsednika. Liberalci so objavili kandidaturu Venizelosa in voditelj republikancev, Papanastasio, se je dvignil ter rekel, da bo glasoval za Venizelosa vsprico velikih zaslug, katere si je stekel za deželo.

Voditelj radikalnih republikancev je pričel nato z govorom, v katerem je ostro napadel Venizelosa in njegove pristaše kot oboževalce malikov. Tekom svojega govora je izjavil: — Jaz sem za ideje, ne pa za idolatrijo ali malikovalstvo.

Tekom odmora v govoru admiral je postal Venizelos še bledejši in hotel je govoriti, a admiral mu je pomignil, da ni še končal. Minister za javno pomoč, Doxiadis, ki je sedel poleg Venizelosa je prijel slednjega za zilo ter mu rekel, naj gre takoj iz zbornice. Venizelos se je takoj odpeljal domov in pozneje je bilo objavljeno, da ga je zadela srčna kap, čeprav majhna.

Po glasovanju se je poslušajoči predsednik zahvalil zbornici v imenu novoizvoljenega predsednika ter objavil, da se je moral Venizelos umakniti radi majhne indispozicije, nakar je bila seja zbornice zaključena.

Koncem prvega dne na grških tleh v svoji sedajni ulogi kot mirnovni posredovalec je izjavil Venizelos svojim prijateljem, da je nastal politični položaj bolj kompliciran kot pa je domneval in da so pilike za trajen mir dosti manj obetajoče kot pa si je mislil, ko je zapustil Pariz.

Vprašanje povratka kralja Jurija se je izkazalo kot glavna o-

TUDI DE LA HUERTA KUPUJE OROŽJE

Revolucionarni voditelj de la Huerta je naročil svojemu agentu, naj kupi orožje v Združenih državah. — V Washingtonu so namreč odločili, da bi bila taka prodaja dovoljena. — Zaenkrat bo poslanih v Mehiko pet tisoč pušk in pet milijonov nabojev.

New Orleans, La., 5. januarja. — Associated Press poročila iz Washingtona javljajo, da so tamošnji uradniki izjavili, da ni nobene postave proti prodajanju orožja, razven če obstaja dokaz zarote, da se hoče uporabljati ameriška tla kot postojanko za operacije proti prijateljskim inozemskim silam. Vsled tega je naročil de la Huerta, mehiški revolucionarni voditelj, svojim tukajšnjim agentom, naj takoj nakupijo večjo množino vojne municije.

Novico je sporočil v Vera Cruz Teodoro Frezieres, tukajšnji agnet revolucionarne vlade, in de la Huerta je takoj odgovoril, naj kupi tri milijone nabojev za puške, pet tisoč pušk, deset strojnih pušk ter en milijon nabojev za strojne puške. Ob istem času je bil poslan v New Orleans denar za plačanje tega vojnega materiala.

Washington, D. C., 5. januarja. — Poveljnika v Fort Sam Houston in Fort Bliss sta dobila povelje, naj pričneta takoj odpošiljati določenim mehiškim agentom pet tisoč Enfield pušk ter pet milijonov nabojev municije.

Slična povelja je dobilo skladišče ameriške armadne zračne službe v Fairfield, Ohio, in skladišče bo poslalo v Mehiko osem aeroplanov, soglešno z dogovorom, ki bo sklenjen z mehiško vlado.

Vojni tajnik Weeks je objavil, da so dovršeni dogovori, tikajoči se dobave vojnega materiala za Obregonovo vlado in sicer na temelju plačila 50 odstotkov v gotovini in preostalo v tridesetih dneh. Vojni tajnik je dostavil, da ne obsega vojni material vsega, kar je bilo od početka zahtevano, da pa je mehiška vlada izjavila, da bo za enkrat določeni vojni material zadostoval.

Tampico, Mehika, 5. januarja. — Pet tisoč vladnih čet pod poveljstvom generala Cordoba je dospelo včeraj semkaj iz Monterey in drugih točk. Odkorakale bodo od tukaj proti vstašem, ki se nahajajo v petrolejskem ozemlju. Kolona, ki obstaja iz dveh bataljonov infanterije, enega polka kavalarije ter enega polka artilerije, bo udarila takoj jutri na vstaše.

PO PETNAJSTIH POSKUSIH SE MU JE POSREČIL SAMOMOR.

Berlin, Nemčija, 6. januarja. — Osem in petdeset let stari Julius Fahn se je zgrudil mrtev na tla ravno v trenutku, ko so bili njegovi bogati sorodniki pripravljene pomagati mu iz zadreg, ki so ga napotile, da je petnajstkrat poskusil izvršiti samomor.

Izza konca vojne se ni Jahnmu posrečila nobena stvar in porabili je vse svoje prihranke. Ponovno je izgubil službo, za katere ni bil usposobljen. Skočil je iz visokega nadstropja ter padel v velik kup slame. Skušal se je obesiti, a njegovi prijatelji so ga v vsakem slučaju rešili še pravočasno. Hotel se je ustreliti, a njegova gospodinja je zamenjala ostre patrone za piizne. Ker se mu ni posrečil noben drug način samomora, je zažgal hišo, a požarna bramba je bila na mestu in pogasila ogenj še predno je došel do njega. Dostikrat je tudi skočil v vodo, a vedno so ga potegnili iz vode.

Konečno, ko je izgubil nadaljnjo službo, je dobil pismo od bogatih sorodnikov na Holandskem. Ti sorodniki so bili pripravljeni skrbeti zanj tekem celega njegovega ostalga življenja ter mu nuditi vse udobnosti. Vsled tega je priredil poslovilno pojedino vsem svojim prijateljem in sosedom in veselica je trajala do časa, ko je bilo treba oditi na vlak.

Ko je pred hišnimi vratmi dvignil svoj klubok v zadnji poždrav, je Jahn omahnil na tla, preko majhnega kovčega, ki je vse boval vsvo njegovo lastnino. Umril je na kap še predno je dospela zdravniška pomoč.

SPOMINSKE KARTE.

Washington, D. C., 6. januarja. Da se dobi potrebna sredstva za zrakoplovni polet s Špicbergov preko Severnega tečaja v Alasko, je sklenil slavni polarni raziskovalec Amundsen prodati v Združenih državah 25,000 spominskih kart. Vsakemu, katero bo prišpeval potrebno svoto, bo poslal Amundsen po posrečenem poletu karto iz Alaske. Karte bo volen boj na voznjo preko Severnega tečaja.

VODITELJI POGROMA OBSONJENI NA SMRT.

Moskva, Rusija, 6. januarja. Včeraj so bile obsojene na smrt tri osebe, ki so vodile pogrome proti Židom v Ukraini. Med obsojenimi je tudi banditski voditelj Perelink, ki je pri nekem pogromu sam usmrtil nad petdeset židovskih žensk in otrok.

SMRTNA KOSA.

Na Ely, Minn., je umrla ugledna Slovenka Mrs. Johanna Stoll. Zvečer je bila zdrava spat, zjutraj je pa njen soprog Jož Stoll opazil, da je mrtva.

Erwin Rosen:

V LEGIJI TUJCEV.

za "Glas Naroda" priredil A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

Arabski žandarji so omahnili na desno in levo, meščani mesta Sidi-bel-Abbes so izginili kot kafa, in po preteku pet minut ni bilo na ogromnem trgu nobene civilne osebe več. Legijonarji so triumfirali.

Ker so bili ravno dobre volje, so razbili par tisoč stolov, na katerih so ponavadi sedeli gospodje in dame mesta Sidi-bel-Abbes, zložili so jih skupaj, naredili velikansko grmado ter jo zažgali, do čim je godba veselo svirala. . .

Medtem pa je deputacija meščanov tekla k polkovnemu poveljniku ter tožila legijonarje, češ, da širijo v mestu strah in grozo.

Gospoda moja, — je dejal komandant, — sedaj je enajst ura. Moji ljudje imajo dopust do polnoči. V eni uri bo torej vse minilo.

Toda oni so sežgali stole! — je jadrkovala deputacija.

Veseli me, da niso ničesar drugega storili, — se je škodoželjno smejal polkovnik. — Pustite v miru moje legijonarje, in moji legijonarji bodo pustili vas!

Od tedaj so pridni meščani nekoliko obzirnejši napram legijonarjem. Neki občinski ukaz predpisuje, da smejo legijonarji v gledališču samo na galerijo, toda če ima ta ali oni legijonar preveč denarja in če si želi v parter ali v ložo, tedaj vstopnijo tudi dobi. — So se pač naučili rešpektirati finoučtje legije.

Zaničevanje pa je seveda ostalo. Legijonar gasi sicer v mestu požare, rešuje človeška življenja in blago, on varuje neoboroženega meščana pred divjimi rodovi in potomci Beni Amerja, toda ubogi vrag nima nobenega denarja, zato ni vreden, da bi ga pošten meščan spoštoval.

Vstop v neki mestni del je bil nam legijonarjem strogo prepovedan in sicer pod kaznijo trideset dni temnice: Village negre, zamorski del, zatočišče in dom vseh zločinov. Človeške zveri, ki tamkaj prebivajo, so nekega dne do smrti potokle legijonarja, in sicer samo zato, ker se jim je zahotelo njegove lepe, modre šerpe.

Z nestrpnim radovednostjo sem nekega dne prelomil ukaz. Počasi, previdno se oziraje, če ni kake patrulje v bližini, sem prekoručil vežbališče, zavil okoli mešojste ter izginil med kočami. Bila je temna noč, in neprestano sem se spotikal na luknjah v cesti.

Končno sem opazil svetlobni žarek. Pred mano je ležala glavna cesta village negre, to je ulica, ki je bila tako ozka, da se je človek povsem lahko dotaknil zidov obojestranskih hiš, če je razkril roke. Borne, nizke bajte so bile napolrazpadle, majhne luknje so nadomestovale okna in vrata. Uličica je bila dolga približno sto korakov ter razsvetljena od kakega pol dueata plamenic, ki so bile zasajene v vogalih teh beraških bajt.

V uličici je mrgolelo kot v ulnjaku. Razlegalo se je kričanje in petje. Pred vsako kočjo so sedele ženske, uboge ženske procvitajočega mesta, ki so ponujale svoja telesa za par vinarjev ali za požirek absinta. Tukaj se je košatila pregreha in svoji primitivni obliki v vsej svoji grozoti. Nočni zrak je bil hladen. Na umazanih tleh koč so stale sklade s tlečim ogljem. Preko žerjavice so se sklanjale ženske; čepeč na tleh so privadigovale krila, da bi si ogrele noge in telo. Sramežljivost jim je bila nepoznana stvar. Nekega zamorka, vitkega telesa, polnega sile in moči, le ležala stegnjena po tleh. Na sebi je imela samo kratko rdečo jopico; poleg sebe ponev z žerjavico. Bila je pretrunjena ali pa prelenu, da bi govorila; samo z nesramno gesto je vabila mimoidoče. Poleg nje je sedela na tleh neka Francosinja v raztrgani in zamazani svileni obleki. V njen obraz je zarisalo življenje svoje stasne potese. Tik nje

teh pa je ležalo več še otroško mladih Arabk, skoro še popolnih otrok, katerih medeni obroči na rokah in nožnih členkih so jasno svedočili, da jim je domovina globoko doli na jugu. Bile so v tej ulici tudi Italijanke s svojimi neizogibnimi uhani v ušesih, in Španjolke, s črnimi, svetlimi in mastnimi lasmi. Med to žensko podrtijo pa so se gnetli zvrški mesta Sidi-bel-Abbes. Videl sem tu zamorce v raztrganih bluzah, ki so dan na dan neprestano prenašali na svojih plečih težka bremenca in ki so po končanem delu iskali tukaj razvedrila. Bil je tu pravcati Korzo siromašnih in ubogih.

Tiho žvenketanje mojega bajoneta je predramilo družbo. Ko so opazili, da je prišlec samo en legijonar, in ne ona patrolja, katera se so tako bali, me je od vseh strani sprejelo glasno vpitje. — Dve črni sta se pričeli pripraviti, če me je pač vredno vabiti in če imam sploh sou v žepu. Francosinja, ki je bila pijana, me je sunila pod rebra ter me s pijanim glasom poprosila za "petit absinth" — nekoliko žganja.

Povsod nesramne geste, povsod pijano kričanje. Na vogalu je mirno slonel neki arabski žandar.

Dišalo je po mošusu in po težkih, sladkoomamnih arabskih cigaretah. Cesta se je po arabsko imenovala Ulica sedmeregga veselja. Ko sem pogledal na te propadle ženske, me je nehoti stresla groza ob mislih, da sedmero veselje, ki tukaj kraljuje. . .

Iz daljave sem začul nek pove-ljujoč klic in takoj nato korake patrulje. Prestrašil sem se ter hitro poiskal varstva v neki stranski uličici. Tipajoč v temi z rokami sem se plazil naprej, dokler nisem zaslišal pritajenega govorjenja in žarka luči. Uličica je naredila oster ovinek. . .

Zašel sem na dvorišče neke mavrške hiše. Na tleh so sedeli Arabci, zaviti v svoje bele burnuse in pušili iz vodnih pip. Komaj da so dvignili glave, ko sem stopil k njim, in neki star, belogradi Arabec mi je smehljalje pokimal.

Nad žarečo žerjavico je stala bakrena posoda z vrelo vodo, in neki zamorec je pripravil čaj za Arabce. Pred hišnim pragom so stale, sedele in ležale na belem pesku ženske. Bliskoma sem se spomnil pripovedk iz Tisoč in ene noči. Na nasprotni steni je bila razpeta bela rjuha, težka ko brokat, in vezena s prst debelimi zlatimi nitmi v fantastične arabeske. — Povsod naokoli so ležale blazine; Arabci so sedeli na lepih preprogah, stkanih iz bujnopisane blaga. Žensk je bilo dvanajst, — morda štirinajst. Mlade, vitke postavne, bleščočih zob, zavite v prosojne tančice, roke in noge so jim bile okrašene z neštetiimi bakrenimi in medenimi obroči. Ob vsakem gibu so ti obroči zazveneli. Vsi so srebalni čaj iz malih, naprstnikom podobnih skodelic; vodne pipe so črčvale. Tedaj pa sem zaslišal poleg sebe angleške besede otroškega vesza:

Humpty Dumpty Sat on a wall, Humpty Dumpty had a great fall: And all the king's horses and all the king's men Could not put Humpty Dumpty together again.

Prestrašen in presenečen sem se obrnil ter zagledal v ženskem burznanu postavo neke belke s plavimi lasmi in potezami, ki so morale biti nekaj zelo lepe. V ustah je imela arabsko cigareto, sanjavo je pokimala, pri tem se srečno smehljalje, naka je zopet tiho zapela staro angleško otroško pesem.

Todaj pa je skočila ena teh arabskih deklic kvišku in žvenketaje otresla obročje s svojih rok. Bila je zelo mlada in njene potese so jasno kazale arabski tip. Naenkrat je zavladala tišina, tako tišina, da je bilo šuti dihanje v kolli sedečih. Deklica si je pričela nekaj popravljati ali odponja-

ti na vratu, in prosojna tančica, ki jo je imela na sebi, ji je v naslednjem trenutku padla na boke. Nekaj trenutkov je obstala tiho in nepremično na mestu, podobna mramornemu kipu. Roke je dvignila ter jih široko razprla, glavo je sklonila nazaj v tilnik, oči so ji žarele, kakor da je mogočna — zmagovalka.

Počasi je hodila in se pregibala v krogu, prosojni pajčolan je frfotal v vetriču okoli nje. Pogled nanjo je bil gračjozen in čudovito krasen. Toda mene je nekaj bolelo, nekaj tiščalo — morda težke barve, morda sladni vonj. . . Mehanično sem si prižgal cigareto. Ples je postajal hitrejši. Vedno enaki ritmični gibanji in obrati. Plesalka je pregibala in iztezala svoje mlado telo, njene kretnje so bile mehke in čarobne. Tedaj pa je mahoma strgala plamenico raz zidu ter jo zavihтела okoli glave. Purpurno rdeč odsev ognja je padal na njene vranje črne lase, ples je postajal hitrejši in hitrejši, zadnji odsev plamenice, in deklica se je zgrudila onemogla na tla.

Med Arabci se je začulo tiho šepetanje in mrmranje in pred deklico so pričeli padati bakreni novci.

Angležinja pa je sedela kot strata tu in bilo je videti, da se ne briga za svojo okolico. — My God — je mrmrala. — my God. . .

Tedaj pa sem se splazil utrujen, zbit in izmučen nazaj v vojašnico.

Meje našega gibanja v mestu Sidi-bel-Abbes so bile strogo zaščrtane. Smeli smo le tri kilometre od utrdbinih vrat. Legijonarji se je oddaljil dalje od mesta, je bil smatran za dezerterja in vsak arabski žandarm ga je ustavil.

Malemu Koehlerju, Guttingerju in meni se je neke nedelje posrečilo dobiti posebno dovoljenje, ki so nam dovoljevala daljši zlet v deset kilometrov oddaljen Sidi Lhasen. Tako smo dotični, nedelje zjutraj odšli mi trije po izborni vojaški cesti proti dotičnemu kraju.

Molče smo korakali po cesti. Zaporedoma so nas ustavili trije arabski žandarji, ki po vsej priliki niso bili nič kaj veseli naših dovoljenj, kajti videli so, da so ob nagrade, ki bi jih dobili, če bi nas zalotili brez dovoljenja. — Pri Alahu, — je dejal eden teh bradačev, — da nimate teh dovoljenj, bi vas vse tri aretirali! — Morda, — je rekel eden od nas, — lahko pa tudi, da bi imeli troje bajonetov v svojem telesu!

Arabec nas je neprijazno pogledal ter odšel svoj pot.

(Dalje prihodnjic.)

Mariborska porota.

Žena obtožena požiga.

Dne 10. decembra se je pričelo zadnje toletno porotno zasedanje. 58letna užitarica na Kumu Josipina Jeranič je obdolžena, da je dne 7. septembra 1923 svojemu sinu Ivanu zažgala gospodarsko poslopje. V hiši je zadnji čas vladalo sovraštvo, ker ni bil sin za dovoljen z očetovo oporo in je radi tega svojo mater tudi dejansko napadel. Dne 7. sept. sta prišla sin in mati zopet do prepira, nakaer je mati jokajoč zbežala iz hiše, sin pa za njo. Kntalu nato se je na vogalu slamnate strehe gospodarskega poslopja pojavil ogenj, ki je v kratkem uničil vse. Sum je padel na mater. Porotniki jo niso mogli spoznati za krivo, vsled česar jo je porotni senat moral oprostiti od težke obtožbe.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V SLOVENSKIH DEŽAVAH.

'ŠOFER IGRALKE NORMAND.

Slika nam predstavlja Horaca A. Greera šoferja igralke Mabel Normand, ki je obstrelil denverskega milijonarja S. Dinesa.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

NEVARNOST ZADUŠENJA V GARAŽAH.

Department za notranje stvari avtomobilu v pittsburški poskuševalnici rudniškega urada, so dognali, da se v plinih, ki jih avtomobilski stroj vrti v zaprti garaži. Rudniški urad in drugi poklicani faktorji so večkrat opozorili, da plin, ki nastane vsled zgorjenja gazolina v motorjih, je jako strupen; to je prav isti plin, ki naprimer nastane po eksploziji v premogovnikih — namreč ogljikovkisik. Vzlic vsem svarilom časopisi stalno poročajo o slučajnih zadušenja v garažah, ko se radi mrzlega vremena zaprejo vsa okna in vrata.

Strupenost tega plina je razvidna iz dejstva, da že štiri desetinke od enega odstotka — to je štiri deli v tisočih delih zraka — zadostujejo, da ubijejo povprečnega človeka tekom ene ure, in večja razmerna količina zaduši še hitreje. Poskusi, napravljeni z

avtomobili v pittsburški poskuševalnici rudniškega urada, so dognali, da se v plinih, ki jih avtomobilski stroj izločuje, nahaja od 2.4 do 9.5 odstotkov ogljikovkisa in se raditega zrak v zaprti garaži doseže nevarno točko že v par minutah.

Avtomobilisti imajo v mrzlih dnevih navado, da zavrtijo svoj stroj že pet ali deset minut, predno se odpeljejo iz garaže, v svrhu, da se olje in voda ogreje. — To je jako nevarna navada in pogosti so slučajji, ko so našli voznika mrtvega ob krmilnem kolesu. Ako se hoče ogreti stroj, naj se odprejo vsa okna in vrata garaže ali — kar je še boljše — naj se odpelje avtomobil pod milo nebo, kjer se strupeni plini iz izpuha (exhaust) (tako) razpršijo v zrak.

POTUJOČE UČITELJICE ZA GOSPODINSTVO.

Edini način, — pravi poljedelski department — kako naj seznanimo ženske na deželi z modernimi metodami gospodinjstva, je potom osebnega stika z njimi. V dosegu tega cilja ima vsaka državna poljedelska visoka šola neki oddelek za gospodinjstvo kot del svoje ljudske univerze (extension division). Ta oddelek sodeluje s federalnim poljedelskim departmentom in ima v svoji službi posebno izsolane in izkušene ženske, imenovane domače predavateljice (home demonstration agents); njih naloga je potovati po deželi in potom nazornega pouka vzgajati ženske k višji stopnji gospodinjstva. Domača predavateljica za ženske na deželi odgovarja nekoliko okrajnemu potujočemu poljedelskemu učitelju, katerega naloga je dajati nasvete farmerjem.

V okrajih, kjer je mnogo tujerodnih žensk, domača predavateljica — po mnenju poljedelskega departamenta — utegne biti jako koristna s tem, da seznanji matere in hčerke z izkušnjami znanstvenih raziskovateljev in ameriških gospodinj, kar se tiče — naprimer — vrtnarstva in perutinarstva, napravljena konserv, izboljšanja domačih naprav oskrbe in prehrane dojenčkov in otrok. Predavateljica seveda ni v stanu priti prav v vsako hišo, ali v vsaki občini in sosesčini organizirajo ženske klube v to svrhu in potom teh prihaja v stik z vsako poedino žensko, ki želi nasveta.

Gospodinja more dobivati od predavateljice ne le informacije glede gospodinjstva v ožjem smislu besede, temveč tudi glede dobičkanosnih podjetij, kot so perutinarstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, izdelovanje konserv, mas-

ne. Prireja ljudska predavanja v raznih sosesčih in tudi od časa do časa male razstave o gospodinjstvu, pri katerih se naprimer razstavlja vzorec moderne kuhinje z vsemi modernimi pripravami, načrt cenenege vodovoda in odvoda itd.

Znanstveno podlago za to ljudsko univerzo za gospodinjje nudi poljedelski department potom svojega gospodinjkega urada ali državna poljedelska visoka šola. Ženske so seveda upravičene obrtnice se naravnost na ta dva faktorja za vse mogoče informacije, ki jih potrebujejo. Ako zadostno število žensk v neki sosesčini želi, da jih obišče domača predavateljica, treba le naznani to na Bureau of Home Economics Dept. of Agriculture, Washington, D. C. ali na State Agricultural College v dotični državi.

Kdo je bil Nobel?

Vsako leto se čuje večkrat, da je ta ali oni glasovitih in zaslužnih mož prejel Nobelovo nagrado. Vendar pa velika večina ljudi ne ve, kdo je bil Nobel in kakšna je njegova nagrada. Alfred Nobel, kemik, je bil rojen dne 21. oktobra 1833. leta v Stockholmu. — Kasneje je deloval skupno s svojim očetom na polju kemije ter se je zlasti bavil z razstreljivalnimi snovmi. Leta 1862 je iznašel nitroglicerin. Istega leta je iznašel dinamit. Iznašel je nebroj drugih kemičnih stvari ter ustanovil v Evropi in Ameriki petnajst tovarn. Umrl je dne 10. decembra 1896 v San Remu. V svoji oporoki je zapustil največji del svojih dohodkov, približno 33 milijonov mark za razdelitev na pet vsakoletnih nagrad po 150 tisoč mark.

Koliko pošte prejema rimski papež in koliko nekateri vladarji?

Od vseh poglavarjev človeštva prejema največ poštnih pošiljk papež. Njemu dostavi pošta dnevno 27 tisoč pisem in časopisov. Predsednik Zdr. držav pa prejema na dan po pošti 6 tisoč pošiljk.

italijanski kralj 450 pisem, francoski državni predsednik Mille- rand 300 pisem; belgijski kralj Albert približno isto toliko. Seveda gre prevesna množina te pošte v koš, zakaj kronane glave in papeži ne živijo samo zato, da bi odgovarjali nadležnim in sitnim dopisnikom. Odgovor dado samo na taka pisma, ki so izredno važna in v resnici nujna ter njih pozornosti in upoštevanja vredna.

NADOMESTILO ZA GAZOLIN.

Berlin, Nemčija, 4. januarja. — Mednarodni boj za olje je stopil v novo razdobje, kajti neki nemški kemik je iznašel nadomestilo za gazolin. Imena kemika še ne bodo objavili. Nadomestilo bo veliko cenejše kot je gazolin.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Predno odpotujem v staro domovino s parnikom Aquitania, pošiljam iskrene pozdrave mojemu soprogu George Lesjak. Pozdravljam tudi brata Mike Cevenikar in njegovo suprogo, Mr. in Mrs. Kolene, Mr. in Mrs. Nerat, družino Pavletič in Martin Tomazina. Zahvala Dr. Smith-u za njegovo prijaznost, ker me je peljal na postajo, in pozdrav vsem ostalim rojakom v Hanna, Wyo. Zahvaljujem se tudi tvrdki Frank Sakser State Bank ter priporočam vsem Slovencev, da se isto obrnejo na to staro in pošteno tvrdko, ako hočejo, da bodo tako zadovoljni s postrežbo, kakor sem jaz. Na svidenje! — Agnes Lesjak.

Predno odpotujem s parnikom Aquitania, pozdravljam vse prijatelje v Federal, Pa., posebno Mr. Demšarja in njegovo družino ter Janeza Sorčan in njegovo družino. Na svidenje! — Andrej Solar na potu v Podmart, Andrej Kalan na potu v Škofjo Loko.

ŽENITNA PONUDBA.

Pant srednje starosti se želim seznaniti s Slovenco od 25 do 30 let staro; tudi vdova in izključena. Imam stalno delo in nekaj premoženja. Poslijte sliko. Tajnost jamčena. Naslov: "Ženin 30", e o Glas Naroda, 82 Cortlandt Street, New York City.

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po nižani ceni

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec. Pcvest slovenskega trpina. V pouk in zabavo. 1., 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, \$1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljene ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predočuje ljudske resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .60

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovencev v pouk. Po resničnih dogodostavljen. Vsebuje 239 strani, .65

Darovana. Spisal Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med krščanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .60

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično alikanih domačih značajih. — Vsebuje 231 strani, .55

Jernač Zmagovao. Spisal Henrik Sienkiewicz. Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .65

Kadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Šenoa. Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se nasi očaki, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili soper prevzetne graščake in junake umirali mučeniške smrti. Vsebuje 378 strani, .75

POŠTNIHA PROSTA "GLAS NARODA" 82 Cortlandt St., New York

Zagonetno, toda resnično.

Postanek Pinkertonovih.

(Nadaljevanje.)

Kamorkoli je šel, sta bila Allan in William Pinkerton za njegovim petama. Ustanovil je svojo lastno banko ter pričel špekulirati. Kmalu je izgubil celo svoje premoženje. Primoran je bil pridobiti si na sleparski način nadaljnja denarna sredstva in pričel je razmišljati o celi seriji sleparij. Predno pa je mogel izvesti prvo, so ga Pinkertonji prijeli. Bil je obsojen ter poslan v ječo.

Nato pa mu niso dali nobenega miru več, kajti Sheridan je bil preveč nevaran, da bi smel ostati na prostem. Vслед prizadevanj Pinkertonov je zaključil Sheridan svoje življenje v jetnišnici.

V onem času so se dogajali v tej deželi številni ropi na vlakih. Pinkertonova agentura je v veliki meri pripomogla, če se je omejilo število takih ropov na minimum. Ta agentura je namreč srečno razvozlala številne skrivnostne zločine ter vrste, s katerimi so se morale pečati oblasti.

II.

Pred nekako tridesetimi leti je bil izvršen napad na čikaški nočni ekspresni vlak. Neki uradnik v prtljavnem vozu, po imenu Kellog, je bil umorjen in roparji so odnesli nad \$20.000 v bankovcih. United States Express Company, delodajalka umorjenega, se je obrnila na Pinkertonov zavod in Viljem Pinkerton je osebno prevzel vodstvo preiskave.

Zaslíkal je Schwartz in Watta, oba sprevoznika vlaka. Sprevoznik Schwartz je pripovedoval, da je našel truplo umorjenega plavočve v mlaki krvi sredi prtljavnega voza. Nesrečnež je bil najprvo ustreljen in nato so mu banditi prebili črepinjo. Izpovedi Watta pa so bile še bolj senzacionalne. Na živahen način je opisal, kako se je hotel podati k Kellogu, da nekoliko pokramlja z njim in kako mu je iz ventilatorja na stehi voza pomolil pod nos revolver neki bandit, noseč črno masko ter mu ukazal, naj dvigne roki. Ubogal je in čev revolverja je ostala neprestano namerjena nanj, dokler ni bil izvršen rop. Nobenega pojma pa ni imel, da je bil izvršen brutalen umor.

Viljem Pinkerton si je v duhu izskljal prizor, kot ga je bil opisal Watt — skrivnostno roko, ki je držala s strehe navzdol revolver, namenjen na sprevoznika, dočim se je par korakov vstran, za leseno steno, boril nesrečni Kellog za svoje življenje.

Ko je bil razkrit umor, so železniški voz, v katerem je bil izvršen zločin, odpeli ter ga porinili na stranske tračnice na prihodnji postaji. Pinkerton je najprvo preiskal strogo železniškega voza ter našel, da je več ur pred umorom padli sneg še vedno ležal na stehi nedotaknjen in da ni kazal niti najmanjših sledov. Izpovedi Watta so morale biti vsled tega neresnične, ker ni prišel pred Pinkertonom še nikdo na stredo.

V notranjosti voza so napravili nadaljno važno razkritje. Detektiv je našel železo, s katerim so razbili glavo uradnika, in sicer na mestu, kamor je spadalo, namreč za pečjo, s katero so kurili železniški voz. Iz tega je sklepal detektiv, da so morali zločinci dobro poznati notranjost prtljavnega voza.

Pinkerton je postal nato prepričan, da sta Watt in Schwartz morilec, vendar pa je moral preskrbeti polnovredne dokaze, če je hotel pred sodnijo dokazati krivdo obeh. Pridobil si je zaupanje Schwartz, ki mu je moral obljubiti, da bo opazoval Watta ter mu pošiljal vsaki dan poročila glede njegovih gibanj. Schwartz je z veseljem sprejel ponudbo ter pričel pošiljati prosto izmišljena poročila, katerim se je moral Pinkerton smejati, kajti tako Schwartz kot Watta so noč in dan opazovali lastni ljudi Pinkertonova.

Ko se je bližala preiskava koncu, je šel Pinkerton k ravnatelju dotične železnice ter mu izjavil, da bo Schwartz najbrž v najkrajšem času naprosil za dopust in da naj mu ga ravnatelj dovoli, čeprav bi bilo proti predpisom železnice. En teden pozneje je prišla prošnja Schwartz za dopust ter bila takoj ugodno rešena. Sprevoznik se je takoj odpeljal v spremstvu svoje žene odpeljal v Philadelphijo.

Tam se je zabaval zakonski par ter izdajal denar s polnimi rokami. Schwartz in njegova žena sta stanovala v dragem hotelu jedla v dragih restavrantih, se vozila naokrog po mestu, bila vsaki dan v gledišču in vseh teh izdatkov ni nikakor ne bilo mogoče pokriti z dohodki železniškega sprevoznika.

Nekega popoldne je Pinkerton aretirar Schwartz ter ga odvedel na policijski glavni stan. Nato je obiskal Mrs. Schwartz ter jo vprašal, če ji je znano, kje je dobil njen mož toliko denarja. Odgovorila je, da ji je povedal mož, da je našel denar na vlaku, pod nekim sedežem. Pinkerton ji je povedal, da je bil njen mož aretirar, a ji ni rekel, da ga sumijo umora, nakar je ona prosila, če ga sme obiskati v celici.

Medtem, ko se je mudila pri svojem možu, se je skríl Pinkerton v sosednjo celico, v koje steni je bil izvrtal luknjó, da bi mogel poslušati pogovor obeh zakonskih.

Komaj je zagledal Schwartz svojo ženo, ko ji je ukazal, naj pohiti domov ter uniči star jopič, katerega bo našla v drvarnici.

To je edini dokaz, katerega morejo dobiti proti meni, — je šepetal. — Ujemi prvi vlak. Moje življenje je odvisno od tvoj naglice.

Pinkerton pa je bil prvi na licu mesta ter našel jopič. Kos blaga iz jopiča je bil izrezan in črna maska, katero so našli poleg trupla Kellogga, se je natančno ujemala z izrezkom.

Nato je bil aretirar tudi Watt in oba moža sta bila obsojena na dosmrtno ječo.

(Dalje prihodnjič.)

Izpred ljubljanske porote,

Slike z naših planin. Dan 15. dec. je bil izpolnjen s tremi tajnimi razpravami. Prvi je stopil pred porotnike 27letni delavec Jože Roblek od Sv. Katarine nad Trzičem, ki je skušal dne 19. avgusta v koči posestnika Rozmana pod Storžem posiliti 16letno pastirico F. M., kar pa se mu ni posrečilo, ker je bil pravočasno prepoden. Možakar je tudi strašen divji lovec. Meseca decembra 1922 je v lovskem okolišu Janeza Štularja v Zg. Kokri ustrelil divjega kozla, leta 1923 o kresu pa v lovišču Andreja Primožica na Javorniku srnjaka. Obtoženec je zanikal posilstvo, priznal obe tatvine. Porotniki so vprašanje krivde posilstva zanikali, potrdili pa soglasno krivdo radi obeh tatvin in glede nedovoljene nožnje orožja. Roblek je bil obsojen na 3 mesece zapore.

Nova Turčija.

Zadnja absolutistična država v Evropi je bila Turčija. Kot poslednja izmed evropskih držav je dobila leta 1908. ustavo, in sicer potomi revolucije. Formahno je dobila sicer svojo prvo ustavo že prej (leta 1877.), toda ta je ostala samo na papirju oktroirana kot slepilo za Evropo, da bi se z njo pokazale zahteve po notranji borbi kot nepotrebne.

Resnici na ljubo je treba naglašati, da so bila v Turčiji čisto na letu stremjenja, ki so želela izvesti v državi reformno po evropskem vzoru. Vselej pa so se ta stremjenja razbila na odpor okorelih konservativnih činiteljev, islamske duhovščine, partikularizma osameznih privilegiranih pokrajin in v podobnih činiteljev.

Nova ustava, ki je pred nekoliko tedni ustvarila angorska kupščina, je jako liberalna, morala celo preveč; v mnogem oziru je ji pozna vpliv sosedne sovjetske Rusije. Vrhovna oblast nove Turčije je narodna skupščina, ki je bila ves čas Kemalove vlade postavodajna in izvršilna oblast. Ministrski so bili le poverjeniki narodne skupščine, ljudstva, zato so meli kot v Rusiji naslov "ljudskih komisarjev". Tudi sedaj narodna skupščina, ki se na novo obli vsaka štiri leta, voli predsednika republike za pet let ter ima pravice, vsak svoj sklep zakoniti inudi zoper vno predsednika. Le da e v to potrebno ponovno sklepanje za dvotretjinsko večino. Zborstva je samo ena; zbornice pet do est mesecev, za čas parlamentarnih počitnic je nadomestila nekak parlamentarna ekskuziva, kontrolna komisija, ki je nad ministri n nadzoruje njih delo.

Turčija je republika, to je izrečno navedeno v ustavi in pomeni vsakekor najradikalnejšo možnost za nekdanj najreakcijonarnejšo državo, v kateri je bil sultan skrati kalif, najvišji verski poglavar vernikov. Da so kemalisti speli z republiko proti neomejnemu posvetnemu in verskemu go-podarju nad verniki-državljan, e mora na vsak način smatrati: tot znak silne sposobnosti in ener-gije; te vrste politične operacije o bile vedno najtežje. Operirali pa so jako spretno s tem, da so najprej ločili versko oblast od osvetne in ukličili slednjo. Seve-la bi se to brez izredno ugodnih okolnosti ne bilo posrečilo; toda kemalisti so se z uspehom bojevali zoper osvečeno nadvlado ujcev-kristjanov, dočim je omah-jivi sultan že sprejel njih diktat.

Prestolnica države je Angora (v Mali Aziji). Tudi to je energična gesta, zlasti če se pomisli, da to mesto nima niti najmanjših udob-nosti, nikakih palač, prikladnih za urade, ministrstva, menda edini hotel itd. In vendar skupščina in hotela nazaj v civilizirani Ca-igrad, svetovno velemesto. Misel, preložiti prestolico v Angoro, so vsiljevali Turkom že Nemci, češ, la je ta sredi Male Azije, kompak-tno turške dežele, domače me- sto med domačim prebivalstvom. Sedaj je prestolnica taka kot vsa Iržava, diferenc med njima ni; pričakovati je, da ostane turška politika na zunaj in znotraj naci-jonalna.

Nastane pa najinteresantnejše vprašanje, ali se bo sedanja usta-va držala, ali bo pa sedanja radi- kalna državna forma trajna? Dane- nes obstoja v narodni skupščini samo ena stranka — Kemalova; ustava je dejansko njegovo delo. Da se turško prebivalstvo tekom poslednjih let ni v celoti reformi- ralo, je jasno; moderne politične ideje morejo biti vendarle samo last manjšine. Kako dolgo bo ostal konservativnejši del, ki brezdomno živi, ob strani, potla- čen v ozadju; kdaj in s kakim uspehom bo pričel borbo zoper no- votarije?

To so vprašanja, ki se nehoté pojavljajo v času, ko dobiva Tur- čija svojo moderno ustavo. Mir je sklenjen, država se vrača v nor- malno stanje, upravni in gospo- darski problemi stopajo v ospred- je. Oni bodo preizkusno merilo tr- pežnosti nove tvorbe. ("Jutro.")

Kaj vse naročajo!

Mariborska carinarica je te dni zaplenila zaboj zavrtnega orožja, ki si ga je dal poslati iz inozem- stva neki temni rokomavhar. Oro- žje "Totsehäger" je čisto nov iz- delek neke berlinske tovarne.

Zveri in človeško meso

Na vprašanje, ali divje živali poseben ljubijo meso, odgovarjajo naravoslovci zelo različno. Neopre- rečno dejstvo je, da levi, tigri in volkovi po prvem uživanju človeš- kega mesa posebno radi napadajo ljudi. Tako poročajo vsaj vsi po- topisci iz Indije, južne Afrike in ruskih step.

Veliki krotilec zverin Hagen- beck, ki se je vse življenje pečal s proučevanjem značaja in nagne- nja divjih živali, pa to trditve od- ločno zanika. On poudarja, da div- jih živali ne žene želja po človeš- kem mesu na napad, temveč le zavest, da je človek slabšeji in se ga zaogledaj ni treba bati.

Priznati je treba, da je mnogo razlogov za Hagenbeckovo nazira- nje. Njegovo mnenje podpira tudi sledeči dogodek. Po Napoleono- vem nesrečnem pohodu v Rusijo leta 1812. je nebroj omaganih vo- jakov prišlo v zrela lačnih volkov. Naslednja leta so opazili, da se volkovi niso kar nič več bali ljudi, temveč da so prišli plenit celo v vasi ter neustrasno napadati in trgati prebivalce. Prišlo je celo tako daleč, da so močna krdela volkov več dni zaporedoma oble- gala manjše vasi in je moralo vo- jaštvo priti na pomoč prestraše- nim vasčanom. Podobni pripetlja- ji so znani tudi iz krvave burške vojne (v južni Afriki), samo da so tu levi strašili prebivalstvo.

Oba slučajja nas vodita do skle- pa, da so se zveri znehlele strahu pred človekom, ker so nekazno- vano in z lahkoto premagale ter morale toliko ranjencev in oma- gancev. Vслед tega so postale dr- znejše. Statistično je n. pr. doka- zano, da je v prvih dveh letih po zadnji burški vojni natančno še enkrat toliko ljudi kot v drugih letih bilo raztrganih od levov. V tretjem letu je bilo šele opaziti na- zadovanje takih slučajev. Toľiko časa je torej kralj živali rabil ra-

bil, da je spoznal človekovo pre- moč.

Smudnišnice na ljubljanskem polju se izprazni.

Vojno ministrstvo je izdalo ukrep, da se naj smudnišnice na ljubljanskem polju izprazni in odstranijo iz njih vse eksplozivne snovi, da se omogoči uporaba so- sednjih stanovanjskih hiš. S tem je ustrezno dolgotrajni želji prebivalstva, čegar življenje in ime- tje je bilo vsled teh smudnišnic neprestano v nevarnosti.

SPOMIN.

Opominjam vse one, ki so bili pri meni na hram in stanovanju in ki ni še kaj dolgujejo, da se prijavijo v teku enega meseca in poravnajo svoj dolg. Ako se ne prijavijo v gori navedenem času, bom primoran objaviti njih imena v Glasu Naroda. — Anton Iskra, Box 118. Export, Pa.

VAŽNO!

Ameriški konzulati v Evropi so dobili nalogo od državnega oddelka v Washingtonu, D. C., da vizirajo potne liste samo onim potnikom, ki predložijo affidavit, ki še ni star nad leto dni.

To naj vpoštevajo vsi oni, ki so poslali affidavite v stari kraj in bodo isti stari nad eno leto.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York City. Telefon: Cortlandt 4687.

Prav vsakdo —

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi v "Glas Naroda".

Izšel je "Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvene, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Izšla je nova izdaja 'PESMARIGA GLAZBENE MATICE'

Zbori za štiri moške glasove. Uredil MATEJ HUBAD

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje sledeče pesmi z notami:

- 1. Na dan; 2. res oženl bi se; 3. Kazen; 4. Kmečka pe- sem; 5. Vasovalce; 6. Na trgu; 7. Pesem o beli hišici; 8. Prošnja; 9. Dan slovenski; 10. Tih veter od morja; 11. Še ena; 12. Povejte, ve planine; 13. Sijaj, solnce; 14. Lah- ko noč; 15. Deklica mila; 16. Stanca; 17. Vabilo; 18. Pa- stirček; 19. Rožmarin; 20. Cervica; 21. Prošnja; 22. Imel sem ljubi dve; 23. Danici; 24. Savska; 25. Oblaček; 26. Planinska roža; 27. Hercegovska; 28. Ijubezen in pom- lad; 29. Rožica i slavuji; 30. Naša zvezda; 31. Lahko noč; 32. Pod noč; 33. Kaj bi te prašal; 34. Bože pravde; 35. Na grobhi; 36. Nad zvezdami; 37. Vabilo; 38. Ušlihi nas; 39. Na morju; 40. Pastir; 41. Slovenska zemlja; 42. Barčica; 43. Ob- blaček; 44. Utopljenka; 45. Potrkali na okno; 46. Glas Gro- va; 47. Katrica; 48. Deklica, ti si jokal; 49. Jaz bi rad ra- dečli noč; 50. Zdravica; 51. V mraku; 52. Lepa naša domovi- na; 53. Vigred se povrne; 54. Vlnska; 55. Oj dekle, jaz s tak žalostna; 56. Stanica; 57. Oj, te mlinar; 58. Poljska v rute; 59. Slovenac, Srb, Hrvat; 60. Naša zvezda; 61. V člove; 62. Is- gubljen cvet; 63. Sanak spava; 64. Glejte, kako umira pra- vični; 65. Napred; 66. Kje dom je moj; 67. Hey Sloveni; 71. Do- movini; 72. Sokolska; 73. Jadransko morje; 74. Popotnika pesem; 75. Domovina; 76. Slovenski svet, ti si krasen; 77. U boj; 78. Večer na Savi; 79. Zrinsko, Frankopanka; 80. Što čutiš, Srbine tužni!; 81. Pobratimija; 82. Pomlad in jesen; 84. V tih noči; 85. Milica; 86. Njoj; 87. Njega ni; 88. Pod okuona; 89. Prva ljubezen; 90. Lahko noč; 91. Pri oknu sva melče stonela; 92. Strunam; 93. Slovo; 94; Strunam; 95. Pro- šnja; 96. V ljubezni si ostala krajji; 97. Pod oknom; 98. Lju- bezen in pomlad; 99. Lahko noč; 100. Rustanek; 101. svra- žanje; 102. Tam, gdje stoji; 103. Prejla.

Cena s poštnino \$3.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street New York

Kretanje parnikov - Shipping News

8. Januarja:	Dullio, Genoa; Bremen, Bremen.	22. Januarja:	Derrflinger, Bremen.
9. Januarja:	Rochambeau, Havre; Gothland, Cherbourg.	23. Januarja:	Pres. Polk, Cherbourg; Pittsburg, Cherbourg, Hamburg.
10. Januarja:	Albert Ballin, Hamburg; Minnehaha, Cherbourg, Hamburg.	24. Januarja:	Deutschland, Hamburg.
12. Januarja:	Majestic, Cherbourg; George Washing- ton, Cherbourg, Bremen.	26. Januarja:	Aguitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Bremen; Veendam, Boulogne; York, Bremen.
16. Januarja:	Pres. Wilson, Trst; Paris, Havre; Pres. Van Buren, Cherbourg.	29. Januarja:	Colombo, Genoa.
17. Januarja:	Suffren, Havre; Thuringia, Hamburg; Mongolla, Cherbourg; Muenchen, Bremen.	30. Januarja:	Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.
19. Januarja:	Antonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Conte Verde, Genoa.	31. Januarja:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

V Jugoslavijo u 9 dneh.

ALI NAMERAVATE DOBITI ROJKA- KE V AMERIKO?
6428 JUGOSLOVANOV BO LETOS PRIŠLO V DEŽELO.
Naj Cunard proga pomaga Vašim družinam, da dobijo liste, viziranj ter jim da potrebna navodila, ki so po- trebna za potovanje v Ameriko.
Vse potnike spremlja do parnika družinski uradnik brez kakšnega poseb- nega doplačila. Potnikom, ki imajo Cunardove vozne listke, nikdar ni treba čakati, ker odpoti iz Evrope večkrat v tednu kak parnik te črte.
Vozni listki Cunard proge so va- lidni za najhitrejšje parnike na svetu.
Za nadaljna pojasnila se obrnite na našega mestnega agenta.
CUNARD ANCHOR LINE
25 Broadway New York.

New York, Plymouth, Havre, Paris
Paris 16. januarja
New York, Havre, Paris
ROCHAMBEAU 19. januarja
SUFFREN 17. januarja
CHICAGO 30. januarja
LA SAVOIE 2. februarja
New York, Vigo (Spain), Bordeaux
LA BOURDONNAIS 22. januarja
Pite za navodila lokalnem agentu ali na glavni adres: 19 STATE STREET, NEW YORK

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

K DOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati veled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostvne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu. Tudi oni ki še niso ameriški dr- žavljeni, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebuje je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.
Kdor želi dobiti sorodnika ali pa svoje iz starega kraja, naj nam piše za pojasnila in navodila. Ju- goslovska letna kvota znaša 6428 novih priseljencev. Za potne stroške izplačuje po našem naročilu JADRANSKA BAN- KA tudi v dolarjih.
Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

Vsak pevec bi moral imeti novo izdajo "PESMARIGA GLAZBENE MATICE"
Za štiri moške glasove Uredil Matej Hubad
Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljših in najnovnejših pesmi z notami.
Cena s poštnino \$3.00.
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

RAVNOKAR JE IZŠLA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA
Najnovjša ilustrovana izdaja. Vsebuje 308 strani.
Cena s poštnino \$2.—
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St. New York City, N. Y.

ZA DOLGE ZIMSKE VEČERE.

Vas razveseli pravi glasni garanti ran Victor gramofon in slovenski poskočnice in petje isto Victor iz delka kateri so najboljše in najglasnejši kar jih svet izdela. IVAI PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa. jih ima v zalogi, on je edini sloven- ski trgovec v celí Ameriki za Victor blago. Pišite mu po brezplačni cenik.